

Lag om dödande av förkommen handling;

SFS 2011:900

Utkom från trycket
den 5 juli 2011

utfärdad den 22 juni 2011.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande

Inledande bestämmelse

1 § Denna lag gäller dödande av förkommen handling, efterlysning av förkommen bankbok och förkommet livförsäkringsbrev samt dödande av inteckning.

Dödande av förkommen handling

2 § Följande handlingar omfattas av bestämmelserna om dödande av förkommen handling:

1. löpande skuldebrev,
2. växlar,
3. konossement,
4. andra handlingar än de som anges i 1–3, vars uppvisande utgör villkor för rätt att kräva betalning eller att begära att någon annan förpliktelse fullgörs,
5. handlingar, vars uppvisande utgör villkor för att antecknas som innehavare av en rättighet på ett sådant konto som avses i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,
6. aktiebrev, och
7. inteckningshandlingar.

Bestämmelserna tillämpas inte på banksedlar. De tillämpas inte heller på obligationer eller förlagsbevis utom i fråga om obligationer med en löptid på högst ett år som har ställts till innehavaren och som ges ut av en bank eller ett kreditmarknadsföretag.

3 § En sådan handling som avses i 2 § får dödas efter ansökan av den som har förlorat handlingen, om det kan antas att handlingen har förstörts eller kommit bort.

4 § En ansökan om dödande av förkommen handling ska göras hos Kronofogdemyndigheten, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

¹ Prop. 2010/11:119, bet. 2010/11:JuU24, rskr. 2010/11:301.

Avser ansökan en förkommen inteckningshandling ska den göras hos den inskrivningsmyndighet som handlägger ärenden om inskrivning av sådan handling som ansökan avser.

Avser ansökan ett förkommet aktiebrev eller annan handling vars uppvisande utgör villkor för att antecknas som innehavare av en rättighet på ett sådant konto som avses i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, ska ansökan göras hos Bolagsverket.

5 § Ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om de omständigheter som åberopas till stöd för att handlingen har förstörts eller kommit bort. Till ansökan ska fogas en kopia av handlingen eller sådana uppgifter om handlingens innehåll, som är nödvändiga för att den med säkerhet ska kunna identifieras.

Avser ansökan dödande av en inteckningshandling ska inskrivningsmyndigheten göra en anteckning om ansökan i inskrivningsboken, inskrivningsregistret eller fastighetsregistrets inskrivningsdel.

6 § Om en ansökan inte innehåller de uppgifter som krävs enligt 5 § första stycket, ska myndigheten förelägga sökanden att avhjälpa bristen. Detsamma gäller om föreskriven avgift inte har betalats. Av föreläggandet ska det framgå att ansökan kan avvisas om föreläggandet inte följs. Föreläggandet behöver inte delges.

Följer sökanden inte ett föreläggande enligt första stycket, ska myndigheten avvisa ansökan, om den är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för en prövning i sak eller om föreskriven avgift inte har betalats.

7 § Var och en som i egenskap av gäldenär, borgensman eller på annat sätt är förpliktad på grund av handlingen ska underrättas om ansökan, om det är möjligt. Detsamma gäller aktiebolag, om ansökan avser dödande av aktiebrev.

Avser ansökan en inteckningshandling ska, om det är möjligt, även den intecknade egendomens ägare och den person som senast, i den ordning som är särskilt föreskriven, blivit antecknad som innehavare av handlingen underrättas.

Den myndighet som handlägger ärendet ansvarar för underrättelserna.

8 § Har sökanden gjort sannolikt att handlingen har förstörts eller kommit bort, ska myndigheten utfärda ett föreläggande som snarast ska kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Föreläggandet ska innehålla en beskrivning av handlingen samt uppgift om att sökanden har gjort sannolikt att handlingen har förstörts eller kommit bort. I föreläggandet ska det finnas en uppmaning till den som kan inneha handlingen eller vet att den finns i behåll eller som i övrigt kan lämna upplysningar i ärendet, att anmäla detta till myndigheten senast en viss angiven dag. Denna dag ska bestämmas så att minst ett och högst två år kommer att ha förflutit från dagen för kungörandet. Sökanden ska underrättas om innehållet i föreläggandet.

9 § Om tiden för anmälan enligt 8 § andra stycket har gått ut och det inte finns någon omständighet som visar eller ger skälig anledning att anta att

handlingen finns i behåll, ska handlingen dödas genom beslut av myndigheten.

När det gäller inteckningshandlingar ska beslutet innehålla en upplysning om att beslutet inte innebär att inteckningen dödas.

Inskrivningsmyndigheten ska anteckna ett beslut om dödande av inteckningshandling i inskrivningsboken, inskrivningsregistret eller fastighetsregistrets inskrivningsdel.

10 § Om förutsättningarna för att döda en handling enligt denna lag inte är uppfyllda, ska myndigheten avslå ansökan.

Ett beslut om att avslå en ansökan om dödande av inteckningshandling ska, sedan beslutet vunnit laga kraft, antecknas i inskrivningsboken, inskrivningsregistret eller fastighetsregistrets inskrivningsdel.

11 § Om en handling har dödats, får sökanden göra gällande den rätt som handlingen grundas på utan att handlingen behöver visas upp.

12 § Den som är förpliktad att fullgöra vad som blivit utfäst i en dödad handling ska utfärda en ny handling som svarar mot den handling som har dödats. Är den dödade handlingen en intecknad fordringshandling eller ett aktiebrev ska i stället den intecknade egendomens ägare respektive aktiebolaget utfärda en ny handling. Någon ny handling ska dock inte utfärdas, om den dödade handlingen var en handling vars uppvisande endast utgjorde ett villkor för att någon ska antecknas som innehavare av en rättighet på ett sådant konto som avses i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

En ny handling, som enligt första stycket utfärdas i stället för en dödad inteckningshandling, gäller inte som inteckningshandling förrän anteckning gjorts enligt 13 § andra stycket.

I fråga om växel och konossement gäller även särskilda bestämmelser om ställande av säkerhet.

13 § Sedan ett beslut om dödande av pantbrev eller företagsinteckningsbrev vunnit laga kraft, ska inskrivningsmyndigheten på ansökan utfärda nytt pantbrev eller inteckningsbrev som svarar mot det dödade samt göra anteckning om detta i inskrivningsboken, inskrivningsregistret eller fastighetsregistrets inskrivningsdel.

Har en intecknad fordringshandling dödats genom beslut som vunnit laga kraft, ska inskrivningsmyndigheten på ansökan anteckna i inskrivningsboken eller inskrivningsregistret att ny handling, som utfärdats enligt 12 §, medför den inteckningsrätt som tillkommit den dödade handlingen.

Efterlysning av förkommen bankbok och förkommet livförsäkringsbrev

14 § Har en bankbok förkommit, får insättaren eller dennes rättsinnehavare i stället för att ansöka om dödande av bankbok begära att bankstyrelsen efterlyser den.

Om någon begär en sådan efterlysning och lämnar trovärdiga uppgifter om när och under vilka omständigheter bankboken förkommit, får bank-

styrelsen på sökandens bekostnad verkställa efterlysningen. Det sker genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Har bankboken inte kommit till rätta inom sex månader från kungörandet och finns det inte skälig anledning att anta att den finns i behåll, har sökanden rätt att få tillgodohavandet utbetalt till sig. Efter det att innestående medel har betalats ut är bankboken utan verkan.

15 § Bestämmelserna i 14 § tillämpas även på livförsäkringsbrev. En begäran om efterlysning ställs då till styrelsen för det försäkringsbolag där försäkringen tagits eller, om den tagits hos en utländsk försäkringsanstalt som får driva försäkringsrörelse här i landet, till generalagenten, som också har att verkställa efterlysningen.

Om försäkringsfallet ännu inte har inträffat har sökanden, i stället för vad som gäller enligt 14 § andra stycket om utbetalning av tillgodohavande, rätt att få ett nytt försäkringsbrev. När det nya försäkringsbrevet har utställts är det förkomna försäkringsbrevet utan verkan.

Dödande av handling i samband med utmätning eller konkurs

16 § Bestämmelserna i 2 och 5–13 §§ gäller i tillämpliga delar även när en handling inte har kunnat påträffas vid utmätning av en fordran eller en rättighet eller vid konkurs, om det kan antas att handlingen undanhålls. Ansökan om dödande görs i sådant fall av Kronofogdemyndigheten eller konkursboet.

17 § En ansökan enligt 16 § ska göras hos den tingsrätt där gäldenären ska svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet.

Avser ansökan en inteckningshandling ska rätten underrätta den inskrivningsmyndighet som handlägger ärenden om inskrivning av handlingen om ansökan. Rätten ska underrätta samma myndighet om sitt slutliga beslut i ärendet.

18 § Tingsrätten får som villkor för dödande bestämma att utmätningssökanden eller konkursboet ska ställa säkerhet enligt 2 kap. utsökningsbalken för den skada som rätt innehavare av handlingen kan lida. Finns det enligt 2 kap. 27 § utsökningsbalken inte någon skyldighet att ställa säkerhet, får tingsrätten i stället som villkor bestämma att utmätningssökanden ska utfästa sig att ersätta sådan skada. Säkerheten eller utfästelsen får inte åberopas om talan väcks senare än tre år från den dag då beslut om handlingens dödande vann laga kraft.

19 § Har en handling dödats av tingsrätten ska en ny handling utfärdas endast om den dödade handlingen är ett pantbrev eller en intecknad fordringshandling. Om beslutet om dödande avser en fordringshandling som är intecknad i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg, ska den nya handlingen efter ansökan utfärdas av inskrivningsmyndigheten.

Om ett överskott uppkommer vid utmätning, får det inte betalas ut till utmätningsgäldenären utan att den dödade handlingen visas upp eller att utmätningsgäldenären gör sannolikt att han eller hon inte har handlingen i behåll.

Dödande av inteckning

SFS 2011:900

20 § Är det inte känt var ett pantbrev eller någon annan inteckningshandling finns och har tio år gått från det att handlingen visades upp för anteckning om innehav eller i övrigt visades upp i ett inteckningsärende, får den intecknade egendomens ägare ansöka om att inteckningen dödas trots att handlingen inte kan visas upp.

Kan det antas att ett pantbrev eller företagsinteckningsbrev har tillkommit på sådant sätt eller förlorats av ägaren under sådana omständigheter som utesluter giltig pantsättning, får ansökan om dödande av inteckningen göras även om den i första stycket angivna tiden inte har förflutit.

21 § En ansökan om dödande av inteckning ska göras hos den inskrivningsmyndighet som handlägger ärenden om inskrivning av inteckningen.

Den som senast har antecknats som innehavare av handlingen ska delges ansökan, om det kan ske. Inskrivningsmyndigheten ska därefter utfärda ett föreläggande, som ska kungöras på det sätt som anges i 8 §. Föreläggandet ska innehålla en beskrivning av handlingen. I föreläggandet ska det också finnas en uppmaning till den som kan inneha handlingen eller vet att den finns i behåll eller som i övrigt kan lämna upplysningar i ärendet, att anmäla detta till myndigheten senast en angiven dag. Denna dag ska bestämmas så att minst sex månader kommer att ha förflutit från dagen för kungörandet. Sökanden ska underrättas om innehållet i föreläggandet.

När en ansökan om dödande av inteckning har kommit in till inskrivningsmyndigheten, ska myndigheten anteckna detta i inskrivningsboken, inskrivningsregistret eller fastighetsregistrets inskrivningsdel.

Vid handläggningen i övrigt gäller 5 och 6 §§ och 10 § första stycket.

22 § Om tiden för anmälan enligt 21 § andra stycket har gått ut och det inte finns någon omständighet som utgör skälig anledning att låta inteckningen fortsätta gälla, ska myndigheten besluta att inteckningen, efter ansökan hos inskrivningsmyndigheten, får dödas utan att handlingen kan visas upp.

Inskrivningsmyndigheten ska anteckna ett beslut om dödande av inteckning i inskrivningsboken, inskrivningsregistret eller fastighetsregistrets inskrivningsdel. Har ansökan avslagits, ska detta dock inte antecknas förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Vilandebevis och vilandeförklarad inteckningsansökan

23 § Vid tillämpning av bestämmelserna om dödande av förkommen handling i 1–13 §§ jämföras vilandebevis med pantbrev.

Vid tillämpning av bestämmelserna om dödande av inteckning i 20–22 §§ jämföras vilandeförklarad inteckningsansökan med inteckning.

Överklagande

24 § En förvaltningsmyndighets beslut om dödande av pantbrev i en fastighet eller en tomträtt får överklagas till tingsrätten i den ort där det inskrivningskontor som handlägger inskrivningsärenden avseende fastigheten ligger. Om beslutet avser pantbrev på grund av inteckning i skepp eller

skeppsbygge, får det överklagas till tingsrätten i skeppets hemort eller i den ort där bygget utförs.

En förvaltningsmyndighets beslut om dödande av företagsinteckningsbrev eller företagsinteckning får överklagas till tingsrätten i den ort där inskrivningsmyndigheten ligger.

En förvaltningsmyndighets beslut om dödande av intecknad fordringshandling får överklagas till tingsrätten i den ort där inskrivningsmyndigheten ligger eller, i fråga om inteckning i järnväg, tingsrätten i den ort där det inskrivningskontor som handlägger inskrivningsärenden avseende järnvägen ligger.

En förvaltningsmyndighets beslut om dödande av konossement får överklagas till tingsrätten i godsets bestämmelseort.

I andra fall än som avses i första–fjärde styckena får en förvaltningsmyndighets beslut om dödande av förkommen handling överklagas till tingsrätten i den ort där förpliktelsen ska fullgöras. Om en sådan ort inte är nämnd i handlingen får beslutet överklagas till den tingsrätt där den förpliktade ska svara i tvistemål som avser betalningsskyldighet i allmänhet.

25 § Ett överklagande ska ges in till förvaltningsmyndigheten inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid ett överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Bemyndigande

26 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för handläggning av ärenden enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011, då lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling ska upphöra att gälla.

2. Den upphävda lagen gäller om en ansökan om dödande av handling eller inteckning har kommit in till tingsrätten före den 1 oktober 2011.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

TOBIAS BILLSTRÖM
(Justitiedepartementet)